

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 803/2021
08.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Максић, адвокат из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3691/20 од 14.12.2020. године, у седници одржаној 08.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3691/20 од 14.12.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П1 97/20 од 29.09.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу плати трошкове ревизијског поступка у износу од 31.279,58 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 97/20 од 29.09.2020. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада (топли оброк) за децембар 2017. године, јануар и фебруар 2018. године исплати појединачно опредељене месечне износе као у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости, до коначне исплате, односно укупан износ од 37.809,24 динара. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за децембар 2017. године, јануар и фебруар 2018. године исплати појединачно опредељене месечне износе као у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости, до коначне исплате, односно укупан износ од 11.088,67 динара. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 48.195,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3691/20 од 14.12.2020. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде за

исхрану у току рада (топли оброк) исплати за децембар 2017. године, јануар и фебруар 2018. године појединачно опредељене месечне износе, као у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате. Другим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за децембар 2017. године, јануар и фебруар 2018. године исплати појединачно опредељене месечне износе у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате. Трећим ставом изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка у износу од 48.195,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове другостепеног поступка у износу од 7.700,84 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, а и из разлога наведених у члану 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код „Железнице Србије“ А.Д. Београд на неодређено време, а у току 2015. године извршена је статусна промена правног лица „Железнице Србије“ а.д. Београд, и то издвајањем уз оснивање и настало је ново правно лице, овде тужени. Анексом број Уговора о раду, који Анекс је број ...-...-...-...-...-...-...-... од 28.08.2015. године, измењен је уговор о раду број ...-...-...-... од 05.02.2003. године, тако што је промењен члан 1. уговора, па је запослени, овде тужилац, премештен на послове ... у ОЦ за СП .../... (... .../...). Основна зарада запосленог утврђена је као производ вредности једног радног часа од 66,46 динара нето, коефицијента посла 2,20 и просечног месечног фонда часова рада од 174, што месечно износи 25.440,89 динара, увећана за порезе и доприносе. Тужиоцу није исплаћивана накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Тужени није доставио тужиоцу обрачун зараде који у себи садржи вредност за исхрану у току рада, као и регрес у току целог спорног периода, нити је тужилац од надлежних којима се обраћао добио било какво објашњење зашто што се накнада не исплаћује и не исказује у обрачунским листићима зараде. Оценом налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке сачињеног на основу расположиве документације, утврђено је да тужени није тужиоцу обрачунавао и исплатио накнаду за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, нити је доставио структуру вредности једног радног сата, због чега није било могуће утврдити да ли су у вредност једног радног сата укључене накнаде за исхрану у току рада и вредност регреса од 1/12 за коришћење годишњег одмора, па је последњи номинални износ који је тужиоцу на име исхране у току рада исплаћен мимо основне зараде.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан, налазећи да тужени на коме је терет доказивања није доказао

да је вршио обрачун и исплату по основу обрачуна накнаде за исхрану у току рада и регрес према висини која је била одређена ранијим Колективним уговором туженог, објављеног у „Службеном гласнику РС“ број 57/95 и 7/00, односно применом параметара које је тужени примењивао приликом обрачуна предметних накнада.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да у конкретном случају нема основа за тражену исплату за топли оброк и регрес јер су тужиоцу тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене тако што су урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа, а у конкретном случају нема одговарајућег колективног уговора као општег акта и инструмента за њихову конкретну реализацију, односно правног основа за остваривање права тужиоца на накнаду тражених трошкова. Овакво правно схватање заузео је и Уставни суд у својој одлуци Уж 2779/09 од 08.09.2011. године, донетој по уставној жалби другог лица у сличној чињеничној и правној ситуацији.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом предвиђено је Законом о раду. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“, број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. тог анекса измењен је члан 61. Колективног уговора и одређена вредност радног сата за обрачун и исплату зараде. Одредбом члана 5. став 6. анекса Колективног уговора прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност трошкова исхране у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један час. Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Послодавцима је почев од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима утврде висину трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као права по основу рада признатих законом. Висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени није доставио одлуку о висини ових накнада, па се основано може закључити да такву одлуку није ни донео, али то не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. При том се не може прихватити да су тужиоцу ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, јер тужени није износе ових накнада номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. Стога се може закључити да је тужени, у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. С обзиром да анекс колективног уговора не садржи конкретну регулативу која утврђује висину тих накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег колективног

уговора. Тужилац је у овом случају поставио тужбени захтев у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом тих параметара, због чега је такав тужбени захтев основан.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 31.279,58 динара, и то за састав ревизије од стране адвоката износ од 12.000,00 динара, на име судске таксе на ревизију износ од 7.711,83 динара и на име судске таксе на одлуку по ревизији износ од 11.567,75 динара, сагласно одредбама члана 153., 154. и 163. ЗПП, Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...99/20) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, број 28/94...95/18).

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић